

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 238/2008/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

151/2008 (XII. 10.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a Közhatalom Jogsértettjei Egyesület képviseletében eljáró panaszos¹ soproni lakos 2008. október 2-án előterjesztett **panaszát** a 2008. december 10-én – Dr. Juhász Imre elnökhelyettes, testületi tag és Dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv, a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, ezért a Testület a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2008. szeptember 17-én, Budapest V. kerületében, a kerületi Rendőrkapitányság előtt történt rendőri intézkedés (igazoltatás) tárgyában terjesztett elő panaszt a BRFK Jogi, Koordinációs és Panaszügyi Osztályának Panaszügyi Csoportjánál, melyben kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

I.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyi adatait töröltük.

1) A panaszos a jegyzőkönyvbe mondott panaszában előadta, hogy a Közhatalom Jogsértettjei Egyesület ügyvivő titkáráként kíván panaszbejelentést tenni. A panaszos 2008. szeptember 17-én, 21:00 óra körüli időben, 15-18 fő társaságában a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányság épületéhez ment, mivel olyan információt kapott, hogy egyik társukat a rendőrök bevitték, mert nem volt nála személyi igazolvány, és a panaszos szerette volna őt igazolni.

Elmondja, hogy a Rendőrkapitányság bejáratát négy rendőr állta el és a közelben további 25-30 rendőr tartózkodott. A panaszos a helyszínen – vélekedése szerint – parancsnokként eljáró személyhez fordult, aki megtagadta a csoport beengedését a Kapitányság épületébe, majd kisebb „diskurzus” után őt egyedül beengedte.

A panaszos elmondta, hogy a helyszínen parancsnokként eljáró rendőr hölgy kulturáltan együttműködött velük és általában válaszolt a kérdéseikre. Ezzel szemben egy másik rendőr hölgy – aki a panaszt és társaságában jelenlévőket videokamerával rögzítette – nem volt hajlandó a panaszos azon többszöri kérdésére válaszolni, hogy milyen alapon készít a panaszosról felvételeket.

Eközben a panaszostól és a társaságában tartózkodóktól elkérték személyi igazolványukat és igazoltatást hajtottak végre. A panaszos azt tapasztalta, hogy 3-4 rendőr az igazolványokat összeszedte, a látókörükből elvitte és más rendőr-kollégáknak átadta, akik az adatokat felírták és még az is elképzelhető, hogy az okmányokról is videofelvételt készítettek. Állítása szerint igazolványaik 8-12 percre kikerültek a látókörükből, majd amikor az igazolványok visszaadása megtörtént, közben egy rendőr hölgy az arcukra irányított kamerával készített videofelvételeket.

A panaszos szerint nem viselkedtek kihívóan, de sérelmezték a történeteket. Amikor azt szerették volna megtudni, hogy mi az igazoltatás oka, azt a választ kapták, hogy az elrendelt fokozott ellenőrzés miatt került sor az igazoltatásukra.

A panaszos különösen azt sérelmezte, hogy igazoltatásukra került sor. Az adatrögzítést készletező adatgyűjtésnek tartja, továbbá megalázónak és jogtalannak tartja a videofelvétel-készítést.

Mindezek alapján kérte a Testület vizsgálatát.

2) A Testület a panasz alapján megkereste a BRFK-t az ügyben keletkezett iratok, jelentések, továbbá a fokozott ellenőrzés elrendelésével összefüggő információk beszerzése érdekében. A panasz kivizsgálása során a Testület felvilágosítást kért a BRFK-tól arról is, hogy a fenti időpontban volt-e érvényben fokozott közbiztonsági ellenőrzés elrendelése, vagy olyan parancsnoki utasítás, amely alapján az említett helyszínen szolgálatot teljesítő rendőrök intézkedhettek.

A rendőrség által megküldött iratokból a panasszal összefüggésben az alábbiakat lehetett megállapítani.

A panaszossal szemben a BRFK Bevetési Főosztály Központi Gépkocsizó Járőrszolgálati Osztály II. munkatársai intézkedtek.

A helyszínen parancsokként eljáró csoportvezető jelentéséből kiderül, hogy a rendőrök az említett napon 20:30 perc körül érkeztek a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányság elé, mivel oda az aznapi rendezvény egyik szervezőjét előállították. Ezután nem sokkal egy nagyjából 15 fős csoport érkezett a helyszínre, akikről megállapítást nyert, hogy ezen személy előállítása miatt gyűltek össze, és közölték, hogy megvárják, míg szabadon bocsátják. A jelentés szerint – mivel az Rtv. 30. §-a alapján fokozott ellenőrzés elrendelésére került sor – megkezdték a jelenlévők igazoltatását, illetve utasításra az Rtv. 42. §-a alapján képfelvétel készítése is történt. A jelentést tevő parancsnok megjegyzi, hogy az intézkedés alá vont személyekkel közölte az igazoltatás okát, illetve azt, hogy az igazolványok visszaadására azért egyenként került sor, mert volt két olyan személy, aki akkor még nem tett eleget az igazolásra való felhívásnak.

A kamerás dokumentáló jelentése szerint csoportjának az említett személy előállítása miatt kellett a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányság előtt tartózkodnia. Amikor a mintegy 15 fős csoport a helyszínre ért, parancsnoka utasította, hogy egy esetleges rendbontás dokumentálása érdekében kezdjen el képfelvételeket készíteni. A csoport a rendőrség épületébe szeretett volna bemenni és társuk előállításával kapcsolatban érdeklődni. A csoport vezetőjének tűnő férfi a parancsnokkal történt beszélgetés után bement az épületbe. A csoport tagjai közölték, hogy addig nem hajlandóak elmenni, amíg társukat ki nem engedik. Ekkor a parancsnok igazolásra szólította fel őket, melynek eleget tettek. A jelentést tevő rendőr leírja, hogy az igazoltatás alatt végig felvételeket készített a tanult, képzésen oktatott módszer szerint. A csoport vezetőjének látszó személy az intézkedés alatt többször érdeklődött a felvételkészítés okáról, amire azt a választ adta neki, hogy ez a feladata és az intézkedéssel kapcsolatos bármilyen kérdésére a parancsnok válaszolni fog – aki ezt egyébként meg is tette. A jelentés rögzíti, hogy a csoport nyugodt hangulatú volt, nem történt rendbontás.

3) A rendőrség megküldte a Testület részére a 2008. szeptember 17. napjától 2008. szeptember 21. napjáig tartandó rendezvények biztosításával kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására vonatkozó, a Budapesti Rendőrfőkapitány által kiadott egyedi utasítást. Eszerint 2008. szeptember 17-én 0:00 órától 2008. szeptember 21-én 24:00 óráig került sor fokozott ellenőrzés elrendelésére Budapest területén.

Ennek során a központi biztosításba beosztott rendőri állomány figyelemmel kísérte a rendezvényre érkezőket, meg kellett akadályoznia az esetleges jogsértések kialakulását; ezért szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat és csomag átvizsgálásokat hajthatott végre. A fokozott ellenőrzés elrendelésének indoka az említett napra bejelentett rendezvények – melyek kapcsán az egyedi utasítás szerint ellentétes érzelmű, illetve ilyen nézeteket valló csoportok megjelenése is várható volt – biztonságos előkészítése, lebonyolítása, utóbiztosítása, valamint a gyülekezési joggal élők biztonságának garantálása volt. Az egyedi utasítás indokolása hivatkozott az Rtv. 30. § (3) bekezdésére, valamint a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007.

(XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 73. § (6) bekezdésére, és a 103. § (11) bekezdésére.

II.

1) Az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján: „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból (...) kell megállapítani.” A (3) bekezdés szerint: „Az igazoltatás során rögzíteni kell – ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.”

2) A fokozott ellenőrzésre vonatkozó szabályok közül az Rtv. 30. § (1) bekezdése szerint: „A Rendőrség (...) a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.” A fokozott ellenőrzés meghatározását a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdése adja meg. Eszerint: „A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják.” A rendezvényekkel kapcsolatban az Rtv. 30. § (3) bekezdése kimondja, hogy: „A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, (...) a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.”

3) Az Rtv. 42. §-ának (1) bekezdése alapján: „A Rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt készíthet.”

III.

A fenti jogszabályok alapján a panaszolt rendőri intézkedések érintették ugyan a panaszos személyi szabadsághoz és személyes adatainak védelméhez való alapvető jogait, de ez a konkrét esetben – a Testület álláspontja szerint – nem okozott alapjogsérelmet, mivel a jogkorlátozás jogszerűen és indokolt módon történt.

1) A panaszossal szemben fogantatosított igazoltatás – a Testület álláspontja szerint – az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat felhívott rendelkezéseinek megfelelően történt. Az intézkedések okát az intézkedő rendőr elmondta a panaszosnak. A panaszos maga is elismeri, hogy az eljáró parancsnok kulturált hangnemben intézkedett, kérdéseire válaszolt. Az intézkedés az arányosság követelményének (Rtv. 15. §) megfelelően a

szükségesnél hosszabb ideig (8-12 perc) nem tartott – figyelembe véve azt is, hogy az igazoltatást, az adatrögzítést és feltehetően a priorálást egyidejűleg több személlyel szemben végezték.

Az intézkedés indokoltságával kapcsolatban a Testület rámutat a következőkre. Az elrendelt fokozott ellenőrzés elvileg, már önmagában is lehetőséget biztosított a panaszos és a társaságában lévők igazoltatására, mivel az intézkedésre ugyan nem közvetlenül az V. ker. Kossuth téren tartott rendezvényen vagy annak közvetlen közelében került sor, de a panaszos és a társaságában tartózkodók magatartása magától a rendezvénytől (ahonnan a rendőrséghez átvonultak), illetve a Főkapitány egyedi utasításában előírt utóbiztosítási feladattól nem választható el. Ezen túlmenően azonban értékelendő körülmény, hogy az intézkedésben részt vett rendőri egységeket – még az intézkedést megelőzően – kifejezetten azért vezényelték a BRFK V. kerületi Rendőrkapitányság elé, hogy az épület és az épület környezetének biztonságát szavatolják amiatt, mert oda a rendezvény egyik vezetőjét előállították. A panaszos és társaságában tartózkodó személyek pedig éppen emiatt érkeztek a kapitányság épületéhez. A konkrét esetben az igazoltatásra azt követően került sor, hogy a panaszos és a társaságában tartózkodók egyértelművé tették, addig nem hagyják el a helyszínt, amíg társukat szabadon nem bocsátják. A helyszínen szolgálatot teljesítő rendőrökben a csoport megérkezését követő percekben – noha saját elmondásuk szerint is a jelenlévők békések voltak – alappal merülhetett fel, hogy akár rendbontásra is sor kerülhet és ennek lehetősége nem zárható ki.

Az Rtv. 30. §-ának első bekezdésében írt „a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése” fordulat, a Testület álláspontja szerint a jelen esetben megalapozta a végrehajtott intézkedést. Mindezek alapján a panaszos személyi szabadságának néhány perces, csak a szükséges ideig tartó korlátozása – tekintettel az Rtv. 17. § (1) bekezdésére is, mely szerint a Rendőrség a feladatának ellátása során a személyi szabadsághoz fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja – a jogszabályoknak megfelelően történt; indokoltsága a panaszos részéről eredményesen nem vitatható, alapjogsérelmet nem valósított meg.

2) A panaszos sérelmezte azt is, hogy az intézkedés során adatait rögzítették, illetve róla videofelvétel készült. Erre a rendőröknek a jogalapot az Rtv. 29. § (3) bekezdése, továbbá 42. §-ának (1) bekezdése adta, amely alapján rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, ha ezt további intézkedés, eljárás, vagy egyéb körülmények indokolják, illetve a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt készíthet. Jelen esetben a panaszos adatainak rögzítéséhez az „egyéb körülményt” az intézkedő rendőrök jelentése alapján ugyancsak az – a fentiekben már kifejtett körülmény – szolgáltatta, hogy az intézkedő rendőrök a panaszos és a társaságában tartózkodók jövetelének célja miatt nem zárhatták ki egy esetleges későbbi rendbontás lehetőségét, így arra az eshetőségre, ha rendbontásra kerülne sor adataikat rögzítették, illetve az eljáró parancsnok utasítást adott a képfelvétel készítésére.

Így a konkrét esetben, annak minden körülményére és a jogszabályi háttérre is tekintettel, a Testület nem látta megállapíthatónak a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogának a sérelmét sem.

IV.

A fentiekben kifejtettek miatt a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, és az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján az előterjesztett panasznak az intézkedést fogantatosító szerv, a Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetőjéhez való áttételéről döntött.

Budapest, 2008. december 10.

Dr. Kaltenbach Jenő sk.
elnök

Dr. Féja András sk.
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra sk.
testületi tag